ORSA skoltidning

Nr 4 1964
34:e årgången

Julklapps-funderingar

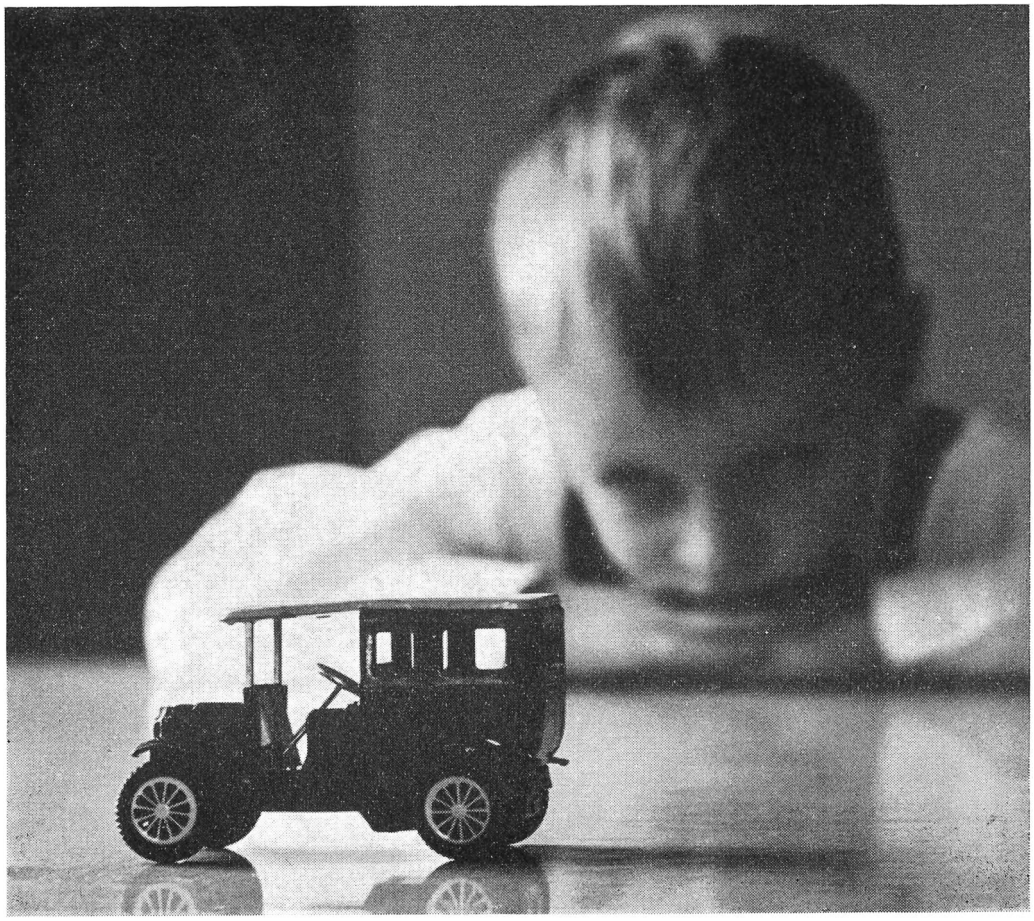

Foto: Gösta Semneby

Från ångest till frid

Julbetraktelse för Orsa Skoltidning av pastor Daniel Skoglund

Bland det vackraste man kan läsa är julepisteln. (Jes. 9:1—7) Tag fram Din Bibel och läs den på nytt, samtidigt som Du begrundar dess innehåll.

Det första vi möter i denna högstämda bibeltext är talet om ångest och mörker. På sätt och vis rimmar det illa med våra nuvarande förhållanden. Aldrig tidigare har människorna haft sådana förmåner som nu. Det är väl sörjt för den sociala tryggheten. Upplysningen ökar för varje dag genom bättre skolor och moderna kommunikationsmedel. Därför kan det synas omotiverat att tala om ångest och mörker.

Vid närmare eftertanke finner man i alla fall, att talet om ångest och mörker är berättigat.

Det behövs säkerligen inte så stor gnista för att tända en ny världsbrand. Tekniken, som vi uppskattar och kanske överskattar, skapar nya problem. Varje dag och varje steg är fylld av livshotande faror. Trots allt är vi inte befriade från sjukdom och död. Många lever i ångest vid tanken på det som eventuellt kan hända.

De största och flesta orsakerna till ångest och mörker är att söka på det personliga planet. Man har svårt att finna sig till rätta bland medmänniskor i omgivningen och på arbetsplatsen. För många är förhållandena i hemmet orsak till ångest. Kärleken och samhörighetskänslan har försvunnit. I dess ställe har irritation och misstänksamhet uppstått.

Julepisteln talar emellertid mera om "friden utan ände" än om ångest och mörker. Men vad innebär denna ändlösa frid, som profetian tala om?

För det första är det en stor glädje, som liknas vid skördetidens och segerns glädje. Det är sålunda inte fråga om ett innehållslöst skratt eller den upprymdhet man kan känna vid en nöjestillställning eller annat liknande. Det är i stället glädjen över att ha kommit i besittning av något, som man förut inte ägde.

För det andra innebär "friden utan ände" en verklig frihet. Tankarna går tillbaka till krigsfångar och ockuperade folk, som blir befriade. Vem kan föreställa sig den glädje, som koncentrationslägrens fångar kände, när porten till frihet öppnades för dem? Något av den friheten och glädjen talar julepisteln till oss om.

För det tredje är det fråga om trygghet. När allt det som plågat är uppbränt och Fridsfursten regerar, kan var och en känna sig trygg. Det som oroar och sårar finns inte mer.

Till sist vill vi påpeka, att rätt och rättfärdighet följer "friden utan ände". Där den är för handen kan det ej mer ske något orättfärdigt.

Hur skall man få del av denna stora frid, som julepisteln talar om? Jo, genom att ta emot Kristus, Guds stora julgåva till oss.

"Öppna ditt hjärta i bön och bot,
upplåt vart hemligt rum.
Red dig att taga Guds Son emot,
tro evangelium:
Himmelriket är nära."

Det behövs inte mer än att ta emot Jesus för att man skall få allt det Gud vill ge. Då blir det en verklig jul.

Daniel Skoglund

★

VAD JAG VÄNTAR MIG AV JULEN

Jag längtar så till jul, för jag är så nyfiken på vad jag skall få. Det ska bli så roligt att åka skidor och skridskor igen. Då det blir jul önskar jag att vi får åka till Värmland. I Värmland vill jag åka till Storfors, som ligger tre mil från Kristinehamn. Jag har varit i Storfors på sommarlovet, och det var så kul. Jag önskar mig så mycket till jul. Mest önskar jag, att jag får en grammofon, skivor, böcker och kläder. Om jag sparar ihop femtio kronor till jul, så lägger mamma och pappa till resten, och köper en grammofon. Jag önskar, att julen kommer snart.

Ulla-Karin Ernlund
Klass 4

Jultomten har idel trevliga och nyttiga presenter i sina paket från Aug. Larsson!

Åt Henne:
Morgonrockar, Nattlinnen, Pyjamas, Väskor, Handskar, Strumpor.

Åt Honom:
Skjortor, Slipsar, Handskar, Badrockar, Scarves, Pyjamas, Underkläder, Strumpor.

PRESENTKORT löser julklappsfrågan i tveksamma fall.

AUG. LARSSON KB ★ ORSA

Tel. 400 21 *Välkomna till affären med nyttoklappar*

Systerpolskan

Två av våra polskor är så lika varandra, att spelmännen kallar dem "Systerpolskorna". Den ena av dem presenteras i detta nummer. Det är en typisk orsapolska, även om den, olikt de flesta andra, går i klaraste dur. Lägg särskilt märke till "draget" i första reprisens sista takt! Det är ett exakt stråkdrag, som spelmannen utförde, för att de dansande skulle kunna hålla takten lättare. Om man inte dansade till belåtenhet, kunde han på detta ställe göra flera sådana drag. Denna företeelse finner vi i nästan alla orsapolskor, men knappast i andra socknars.

Hugo Alfvén var mycket förtjust i denna polska, och den har fått utgöra den glansfulla finalen i ett av hans sista verk, balettmusiken Den förlorade sonen.

Jemt Olle eller Jamt Lof, född 1873, var en skicklig spelman, som under många år "sekunderat" Gössa Anders med sin altfiol. Gössa Anna har gjort den följsamma andrastämman.

P. J.

Julklappstofflor
i stor sortering . . .
PJÄXOR
Segers Skoaffär Eftr.
Tel. 402 32

Beställ i tid:
Kalkon till jul
Allt för julbordet!
Valters Livs
Tel. 401 06, 415 86

Julklappar för hela familjen
ARMATUR, el-apparater av alla slag för branschen
Kåhléns Elektriska
Orsa Telefon 401 92 och 410 37

Värdefulla julklappar!
BRIO leksaker
Musik & Hemslöjd
Tel. 403 20

Det lackar mot jul...

och allt vad Ni behöver inom vår bransch till årets största helg kan vi erbjuda i stor sortering och trevlig miljö.

Allt skall putsas och fejas
och vem skall kunna bjuda större och bättre sortering i puts o. rengöringsmedel än specialaffären? Vi ha det bästa och det mesta i den vägen.

Mattor och golv
skall givetvis ha sin traditionella make-up till julen. Vi har Golvbehandlingsmateriel för alla ändamål av förnämsta fabrikat. Fackmässiga råd får Ni på köpet.

Bordduken till julbordet
skall givetvis heta "Anneberg". Vårt urval i nya moderna mönster visar vi Eder gärna.

Levande ljus
hör julen till. Vi har ett sortiment utöver det vanliga i toppkvaliteter och förnämliga stilar. LJUSSTAKAR, JULGRANSPYNT.

Vår avdelning för
Parfymeri och toalettartiklar
är bättre rustad än någonsin och vår kvinnliga personal står gärna till tjänst med tips och råd vid val av lämpliga JULKLAPPAR för såväl damer som herrar.

Välkommen!

Hedins

den färgglada butiken

Med slör till England

Text och foto: Mats Stenhammar

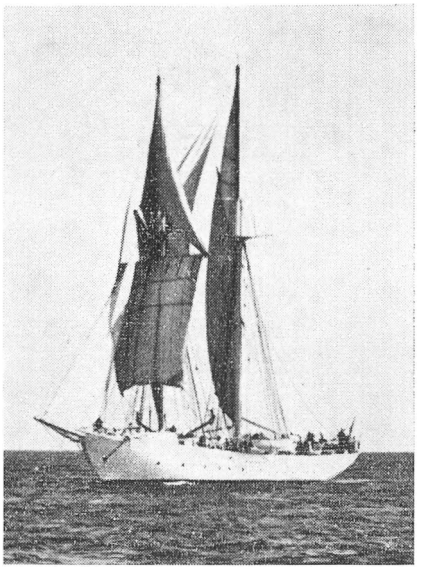

På sensommaren 1964 fick vi som gjorde vår värnplikt på Kungliga Sjökrigsskolan göra en seglats till England med första skonertdivisionen. Den resan ingick som en del av vår utbildning, och jag blev kommenderad på Falken, ett segelfartyg med två master och, som mest, tio segel. Vi mönstrade på i Göteborg. Så fort vi kom ombord fick vi slänga våra 50 kg tunga sjösäckar på däck och göra ett riggvarv. Vi fick springa upp på "vanten", en sorts repstege, och ta oss upp till toppen på masten. Det var trettio meter dit upp, ungefär så högt som ett tiovåningshus.

När vi kom ner från vårt riggvarv fick vi vårt skeppsnummer och vår hängkoj och så var vi påmönstrade. Under däck fanns det två stora rum där vi fyrtio man skulle husera. Där fick vi både sova och äta, och när allihop hade spänt upp sina hängkojer låg vi axel vid axel.

Från Göteborg seglade vi till Lysekil, det blåste då 25 sekundmeter, god storm. Den seglatsen tog ett dygn och då var vi alla sjuka, inte ens befälet var friskt! Från Lysekil seglade vi till Kristiansand i Norge. Där finns norska motsvarigheten till KSS, som vi fick bekanta oss med. Vi låg i Kristiansand i ett par dagar. Innan vi fick gå iland där måste vi lära oss namnen på alla "snören" på båten, och det var c:a 60 namn vi skulle kunna.

Från Kristiansand gav vi oss så ut på den riktiga seglatsen. Vårt mål var Falmouth i södra England. Vi hade medvind, slör, hela vägen dit. Det skulle ha tagit åtta dagar att komma dit, men vi gjorde det på fem dagar. Därför att Falmouth är en utländsk hamn fick vi inte gå in tidigare än vi sagt. I stället fick vi ankra upp och ligga i tre dagar och måla båten, bada och sola.

I Falmouth låg vi sedan fem dagar. Det är en mycket gammal stad, redan romarna använde den som hamn vid tiden för Kristi födelse. Staden har ett ur sjöfartssynpunkt fint läge och där finns massor med varv. Överallt där vi gick blev vi allas gäster därför att vårt besök var ett officiellt flottbesök och flottan är mycket populär i England.

I samband med Junior-

SM på skidor
13–14 febr. 1965

behöver vi logi för c:a 400 deltagare. Har Du möjlighet att ta emot en eller flera löpare i stuga eller familj, så kontakta Helge Soling, tel. 409 50.

Orsa IF:s SM-kommitté

När vi var i Falmouth reste vi till Lands End. Där finns ett hus på yttersta udden, på taket till det huset står med stora bokstäver: "First and Last House in England", första och sista huset i England. Vi besåg också ett gammalt slott från 1300-talet. Där skulle vi egentligen ha betalt flera kronor i inträde, men mannen som satt i kassan lät oss inte betala något alls. I stället gick han med oss och visade oss runt i slottet och när vi for därifrån gav han oss en massa vykort.

Från Falmouth for vi tillbaka till Göteborg. Då hade vinden vänt sig, så vi hade medvind på hemresan också.

Under seglingen fick vi sova ungefär fyra timmar per natt. Vår dag var uppdelad i fyratimmarsskift. Vi gick fyra timmar vakt, och då gick vi en timme på varje post. Det fanns flera olika poster. Utkiksposten fick stå högst uppe i masten. Där stod man på en platta ungefär så stor som en stolsits, det fanns inget skydd runt om och fallhöjden var trettio meter så man fick lov att hålla sig klarvaken hur trött man än var. Den post jag tyckte var roligast var rorgängarens, det var alltså då man fick styra båten. På en post var man glasvakt, då fick man pumpa vatten och en gång var halvtimme fick man slå på skeppsklockan. Det fanns tre navigationsposter, där fick man hålla reda på var vi var med hjälp av sjökortet, lägga ut kursen, ta bäringar, läsa loggen och loda djupet m. m.

När vi gått fyra timmar vakt fick vi sova om det var nattetid. Dagtid fick vi i stället i fyra timmar sköta vanliga underhållsarbeten, måla, skrubba däck o. s. v. När man gjort det passet klart så var man livbåtsvakt. Då hade man hela tiden flytväst på sig och om någon ramlat i sjön skulle man satt livbåt i sjön och dragit upp honom. Under vår seglats var det ingen som trillade i.

När ett segelfartyg ska ändra kurs gör man oftast en vändning genom vind. Då måste seglen skotas om, och det är ett hårt arbete. Seglen skiftades för hand, vi stod tio man i rad uppe i toppen och drog i ett skot i taget. Under nästan hela seglingen gick man genomvåt för sjöarna slog in. Att sova bara fyra timmar per dygn i flera dygn gjorde oss väldigt trötta, särskilt som vi hela tiden fick arbeta hårt. Ändå kommer jag alltid att minnas min tid på Falken som något av det bästa jag varit med om. Vi fick minsann göra rätt för oss, men ändå var det som om allt gick så lugnt och mjukt. Det var kanske att det bara var vinden och vågorna man hörde, inga motorljud. Jag tyckte också att det gav en särskild känsla att veta att på just detta sätt har människan seglat i många tusen år.

★

NÄR JAG FICK RULLSKRIDSKOR

I går fick jag rull-skridskor. Jag satte mig rätt så många gånger i början. Men tänk hur svårt det var att sova på natten, för jag var rätt så ivrig. Men till slut somnade jag i alla fall. På natten drömde jag, att jag kunde göra piruetter på rull-skridskorna.

Eva Setterström
Klass 2

Vandringsutställning från Nationalmuseum

Metalls teckningstävling

Pappas jobb

visas tiden 3 — 19 december å Orsa Sockenbibliotek

Vanliga besökstider

ORSA SOCKENBIBLIOTEK
KYRKBYN — TELEFON 410 84

ÖPPET:

september—maj:
Måndagar, onsdagar och fredagar kl. 11.00—14.00, kl. 17.00—20.00
Lördagar kl. 11.00—14.00
Läsrummet öppet även tisdagar och torsdagar kl. 11.00—13.00

SAGOR BERÄTTAS
på biblioteket varje onsdag kl. 16.00

juni—augusti:
Måndagar, onsdagar och fredagar kl. 12.00—14.00, kl. 17.00—19.00
Lördagar stängt.

Filialer:
DIGERBERGET
onsd., fred. .. kl. 14.35—15.00
SKATTUNGBYN
fredagar ..... kl. 19.00—20.00
ÅBERGA
fredagar ..... kl. 19.00—20.00

VACKRA, VÄRDEFULLA
jul-klappar

I år ännu mer att välja på

Ur Armbandsur, Väckarur, Väggur, Signalur

Guld Ringar, Armband, Berlocker, Collier, Örhängen

Silver Smycken, Örhängen, Manschettknappar, Skedar, Stakar m. m.

- Cigarrettändare
- Smyckeskrin
- Läsglas
- Glasögon
- Glasögonfodral

Förlovningsringar i alla bredder Fasett och Allians

Rich. Thorby AB
Ur — Optik — Guld

God Jul
önskas våra kunder!
Annies
Damfrisering, Orsa, tel. 410 80

Rusta för vinterkörning
Snödäck
Motorvärmare
Bilplädar
m. m.
Biltjänst
Uno Carlsson
Tel. 401 56, 404 90

Kyrkbyns skola, klass 6 a

Första raden fr. v.: Inger Lundgren, Margareta Hållén, Ann-Katrin Rehnmark, Monica Lindblom.
Andra raden fr. v.: Tommy Olsson, Barbro Nyström, Jan Toreheim, Björn Bäckström, Bror Ehrlin.
Tredje raden fr. v.: Ann-Christine Sjödén, Gunilla Åsenlund, Anna-Greta Klockar, Per-Olov Larsson, Peter Korsgren.
Fjärde raden fr. v.: Sonja Morén, Lena Lissby, Mariana Berglund, Ernst Olof Ekh, Hans Nordström. Lärare: Erik Bjarling.
Ej närvarande: Marianne Carlsson, Catarina Ström.

kvalitet i varje söm
Jul klapps tips
Underkläder, pr plagg kr. 6: 50
Pyjamas. Ren bomull. Rutig jacka med schalkrage, enfärg. byxor Kr. 23: 75
Sportskjortor . . . . kr. 17: 75
Handskar . . . . . kr. 13: 75
Fingervantar, herrstorl. kr. 5: 25
gosstorl. kr. 4: 75
Berglinds
ORSA
Tel. 400 05
HERREKIPERING · HERRKONFEKTION

Orsa Lärarförening

har hållit sitt sextionionde årsmöte, denna gång i Digerbergets skola. Ur protokollet saxar vi följande:

Till ordförande efter Marianne Ehrlin, som avböjde återval, utsågs Erik Ullström, Skattungbyn. I styrelsen sitter Marianne Ehrlin, Sonja Wesström, Siv Larsson och Pelle Jakobsson.

Till skoltidningens redaktör omvaldes Daisy Holton, och hon har hjälp av följande lärare i redaktionen: Marianne Ehrlin, Johannes Hasmats, Astrid Brus, Jan Erik Broberg, Pelle Jakobsson och Hjalmar Hedman. Den sistnämnde är också ansvarig utgivare.

Årsmötet beslöt uppdra åt redaktionen att utarbeta ett författar- och artikelregister över skoltidningens alla årgångar. Orsaken härtill är det stora intresse, som visats för tidningen. Det händer ofta att man kommer och frågar i vilket nummer av tidningen en viss artikel står. Registret kommer att bli till stor nytta.

Rektor Hedman informerade om vilka möjligheter man numera fått för att hjälpa elever med anpassningssvårigheter eller psykiska särdrag. Det sker med s. k. observationsundervisning, och den kan bedrivas på tre olika sätt, antingen som särskild observationsundervisning någon eller några timmar per vecka, eller observationsklass eller observationsklinik. Kombination av dessa tre kan också förekomma, om elevunderlaget är tillräckligt stort. Lärarföreningen beslöt föreslå skolstyrelsen att utreda behovet av någon form av observationsundervisning inom distriktet.

Komminister Knut Edmarker inledde mötet. Efter förhandlingarna gav lärare Anders Flodin, Bergkarlås, en intressant skildring från sitt besök i Leningrad. Nästa årsmöte, det sjuttionde, skall hållas någonstans i socknens norra del.

P. J.

OM JAG HADE FEM HUNDRA KRONOR

skulle jag resa till Afrika. Där skulle jag äta apelsiner, bananer och äpplen. Jag skulle vilja bo bredvid en sjö. Jag skulle också gå i djungeln och se på djuren. När jag kom hem skulle jag sätta in resten av pengarna på banken.

Nils-Erik Johansson
Klass 2

Digerberget - ett gammalt kulturcentrum

Digerberget är en märklig höjd. På den ligger Orsas äldsta bygd och den har legat över Orsasjöns yta alltsedan d. s. k. Silurhavet för en 400 miljoner år sedan drog sig tillbaka.

Alla byarna däruppe, från Maggås i söder till Skattungsbyn i norr, ligga alla över högsta kustlinjen, vilket betyder, att där var fast land, redan då Ancylus sjöns och Littorina havets vågor svallade mot berget för 7—8000 år sedan.

Däruppe kan ännu visas en del märkliga, historiska platser. Redan namnen talar sitt språk.

VIBORG. Här betyder Vi, att platsen är helgad. Borg betyder både befäst plats och berg. Då det ej funnits några befästa borgar i Norra Dalarna, bör nog borg här tolkas som berg och vi finna då att byn hetat HELIGA BERGET.

Att TORRVÅL fått sin namn efter Guden TOR är nog sannolikt. ISMARVÅL är mera svårtolkat. Så vitt jag vet finns i Sverige bara en plats till, där Ismar ingår i namnet och det är den märkliga fornborgen ISMANBORG på Öland. I Trakien i norra Grekland finns emellertid ett berg, som heter ISMARUS. Märkligt är att folket där, Trakerna, är av nordiskt ursprung. Har möjligen någon från Orsa varit med på någon resa till dessa nejder?

FRE-hällarna kallas en plats i Viborg, där berget legat bart. I de hällarna skall det ha funnits s. k. Älvkvarnar, offergropar. Nu är hällarna täckta med ljung, lingonris och buskar men de närboende kan peka ut platsen.

EFFERTOMT kallas området öster och sydöst om Fre-hällarna. Hela det området är undantagsmark. En del disponeras av ungdomen till fotbollsplan.

LISSMORHÄLLAN kallades en stor stenhäll, en famn lång och en meter bred, som låg som tak i bröshöjd över några andra kantställda stenar. Platsen var inte långt från Fre-hällarna.

En OFFERKÄLLA fanns ca 20 m. från Lissmorhällan.

Om Fre-hällarna fanns ett ordstäv: "Upp o freällum" (B. Lindén). Om Lissmorhällan har Mickols Hans Ersson berättat att han som liten fick följa sin morfar till en linda i närheten, där de slog sig ner i ett dike. Efter en stund pekade morfadern på hällan och sade: där ha våra förfäder offrat. Var det när du var liten? Nej, det var mycket, mycket länge sedan.

Brätt Anna Andersson fick en dag följa sin far förbi hällen och källan. Hon kommer ihåg, hur han då tog upp en slant och kastade i källan, så som bruket ännu var.

Hon meddelade också, att karlarna, sedan de druckit ur källan, lade sig vid stenen, tog hatten över ansiktet och försökte sova. De hoppades att i drömmen få se, var en skatt låg. Att det kunde finnas en skatt däruppe, hade nog uppkommit av fynden i den tinade källan.

Man talar om att det funnits en källare på platsen. Något spår efter en sådan finns emellertid ej. Men kanske Lissmorhällan över de kantställda stenarna uppfattats som en källare. Det har kanske varit en hällkista. Fre-dyrkan var ju megalitfolkets religion under stenåldern.

Så kom med stridsyxefolket en ny religion. Med dem infördes Asaläran och dyrkan av ODIN och TOR. Det var vikingatidens religion. Sannolikt uppstod strid mellan de olika religionernas bekännare.

ODINS bekännarna ordnade med en egen kultplats. Det blev VÅNGSGÄRDE, WONSGÄRDE = ODINSGÄRDE, som låg nedanför den gamla åt Fre helgade platsen.

Ännu i dag finns i Vångsgärde en plats, som kallas GÄRDET och där finns också en källa, som har rensats upp och visat sig vara ordentligt murad.

Men sedan kom på 1200-talet KRISTENDOMEN och dess första kyrka skall enligt sägnen ha legat på GRIGGÄKERN i Slättberg.

Efter ytterligare en 700 år byggde baptisterna en Gudstjänstlokal i Stenberg.

Det är tydligt, att vi på Digerberget haft och har ett kultcentrum utan like i Dalarna.

Där har GUD under olika namn dyrkats under många, många tusental av år.

P. Nordquist

Orsa
Lastbilcentral
utför alla slags transporter.
Telefoner 404 30, 404 31

ÅRETS
JUL
KLAPP

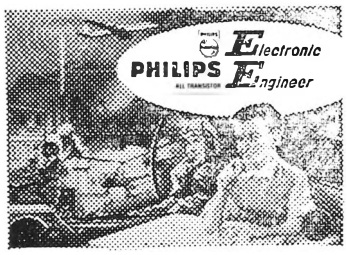

PHILIPS
ELEKTRONISKA
BYGGSATSER
med transistorer

BYGG SJÄLV 20 fullt färdiga fungerande konstruktioner

Ni kan bygga bl.a.: Grammofonförstärkare ☐ Elektronisk orgel ☐ Telegrafiapparat ☐ Transistorradio ☐ Inbrottslarm ☐ Kan byggas om och om igen. Utförlig INSTRUKTIONSBOK med BYGGBESKRIVNINGAR och allmän introduktion i elektronikens värld medföljer.

EE 20 Storbyggsats för minst 20 konstruktioner, riktpris inkl. oms 110 kr

EE 8 Grundbyggsats för minst 8 konstruktioner, riktpris inkl. oms 69 kr

EE 8/20 Kompletteringssats (EE 8/20 + EE8 = 20). Riktpris inkl. oms 49 kr

Svälas Radio & TV
Tel. 413 50
Kyrkogatan 8
Auktoriserad Radio- och TV-service

En önskejulklapp . . .
Husqvarna Automatic
- en modern nyttosömsmaskin
Säljes och demonstreras av
B. A. Sjödén
Tel. 402 87, Orsa

Till den rätta julstämningen
hör julbordet dukat med läckerheter av
skinka, lutfisk, julkorv, syltor, syd-frukter och konserver från
EKO-Livs
Butiker i Samhället och på Born

LIESEGANG
halvautomat 12 V
Projektorn med inbyggd ljusvisare
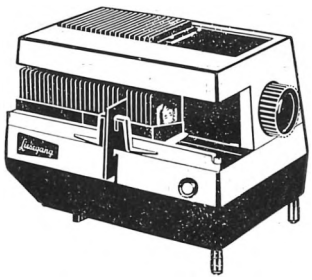
Objektiv 2,8/85 mm för diabilder 5 x 5 cm. Levereras med lampa och 2 st magasin till det enastående låga priset **298:-** kr. Omsättningsskatten är inräknad i priset.
Gå till oss får Du råd
DalaFOTO
· ORSA · TEL. 40055 · BERTH NORDLUND ·
Järnvägsgatan 27

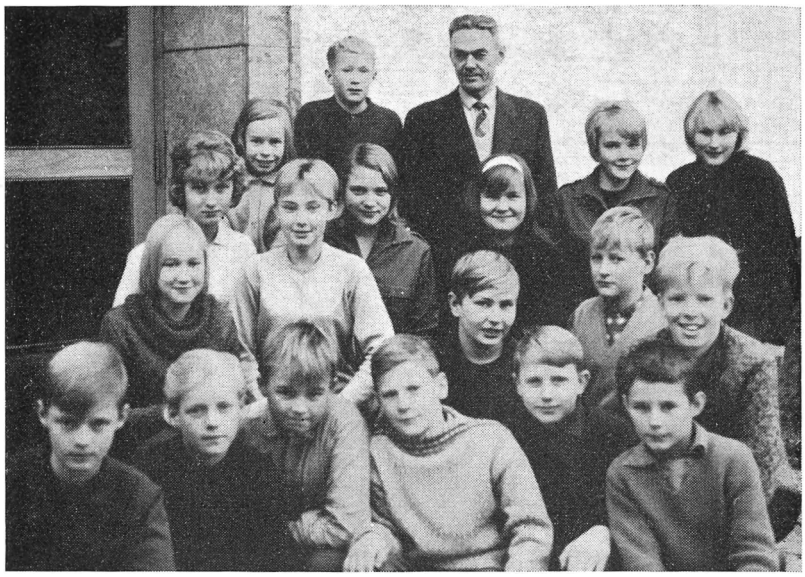

Kyrkbyns skola, klass 6 b

Främre raden vänster: Tomas Lindh, Leif Klockar, Conny Backäng, Ove Hansson, Kjell Persson, Dan Persson.
Rad 2: Maj Jönsson, Vivianne Larsson, Bengt Olsson, Dan Blixt, Ulf Kvarnlöf.
Rad 3: Solvei Hallkvist, Anne Gustafsson, Birgitta Nylén, Ingrid Ångman, Eva Bergholm, Eva Moræus.
Bakre raden: Kenneth Skog och magister E. Cederlund.
Ej närvarande: Bernt-Olof Broberg, Monika Persson.

Musikskolan

Tre musiklärare har i och med detta läsår slutat undervisa i vår musikskola. Det är pianolärarinnan Lilly Moræus, som på grund av sjukdom slutade redan under vårterminen, samt gitarr- och fiollärare Erik Grudd och klarinettlärare Ingemar Stenberg, som båda fått tjänst på annan ort. Dessa tre har under många år hunnit undervisa åtskilliga elever, och vi tackar dem hjärtligt för det goda arbete de nedlagt för musiken i Orsa!

Två nya har kommit i stället. I Hornberga har pianolärare Oskar Hedquist slagit ner sina bopålar. Han har bl. a. verkat som musiklärare i Uppsala musikskola och under de sju senaste åren förestått Enköpings kommunala musikskola. Numera ägnar han sig åt att pyssla om sin vackra gård i Hornberga, men en dag i veckan far han ner till Kyrkbyn för att undervisa våra unga pianister. Musiklärare Bertil Källström, som egentligen tjänstgör i Mora, har tagit hand om gitarrspelarna. Vi hälsar herrarna Hedquist och Källström välkomna!

Tre nya instrument har inköpts, två klarinetter och en flöjt. Nu har vi sammanlagt 82 instrument för utlåning.

Gitarren är ett populärt instrument just nu. Åtskilliga elever, som klarat blockflöjtklassen, sätter den först på önskelistan. Tyvärr orsakar bristen på gitarrlärare att vi i år inte kunnat ta in någon nybörjare i gitarrspel. Vi hoppas på bättre tider!

Och så här fördelas instrumenten i år: (Som jämförelse finns fjolårets siffror inom parentes) 7 elever spelar gitarr (14 förra året), 26 (19) fiol eller mandolin, 1 (0) cello, 4 (3) flöjt, 8 (13) klarinett, 6 (7) trumpet, 48 (47) piano och 3 (3) orgel. Det gör 103 elever i instrumentalklassen (107). I den förberedande kursen spelar 60 barn blockflöjt, och vi har alltså sammanlagt 163 elever i musikskolan (167 förra året). På vårterminen tillkommer "treorna", som då får börja i blockflöjtkursen.

P. J.

RÄDIKALLAR

När jag var rädikall, hade jag en lång näsa. Bosse, Jonny, Lasse och jag gick i Issmarvål. Det var många, som skrattade och sa: — Se, vilka gubbar!

En sa att jag skulle vara tyst, men jag mumlade hela tiden. En flicka sprang in, för hon blev rädd.

Masser Sven-Åke Hansson
Klass 2

Lärarutbildning på 1870-talet

Att det är stor skillnad på lärarutbildning i vår tid och för 90 år sedan, kan vi nog förstå. En småskollärarinna, som utexamineras nu, har i regel efter 6 år i folkskolan gått ytterligare 7 år till studentexamen, och därefter minst 2 år till lärarexamen.

Men annat var det förr.

För c:a 30 år sedan sysslade jag en hel del med uppteckningar angående gamla tider. Jag besökte då en 80-årig kvinna, som varit småskollärarinna. Hon berättade, att hon gått på seminarium i Ål och att hela utbildningen räckt lite över en månad. Jag ville inte tro på talet om ett "seminarium i Ål". Och sen jag frågat en något yngre lärarinna om hennes utbildning och hon förklarat, att hon aldrig hört talas om seminarium i Ål och att hon själv gått på seminarium i Falun, drog jag den slutsatsen, att den äldre lärarinnan säkert var åderförkalkad. Och jag vågade heller inte tro på annat, som hon berättat om, utan makulerade mina anteckningar.

I år har jag emellertid fått belägg för att hennes berättelse var fullt riktig. Beviset fanns i det erikssonska paketet, som i somras hittades i murstocken, då Klockargården revs.

Bland många andra intressanta papper har jag nämligen funnit ett tidningsurklipp med en kungörelse, som jag delvis vill återge för tidningens läsare.

— — —

"Till wederbörandes kännedom warder härmed kungjordt följande:

> Protokoll, hållet wid sammanträde i Stora Tuna den 28 Mars 1874 af Landstingets kommitterade för anordnande af Småskolelärareseminarier i St. Kopparbergs län.

§ 1.

Dessa läroanstalter, som innevarande år öppnas Måndagen den 15 nästkommande Juni och utan afbrott fortfara i sin verksamhet till och med Lördagen den 18 juli, förläggas till folkskolorna i Mora, Ål, Äppelbo, Falun, Hedemora och Sunnansjö i Grangärde socken.

§ 2.

Till instruktörer vid bemälda läroanstalter utsågos följande folkskolelärare: i Mora E. Ericsson vid Fredshammar i Orsa med L. G. Lowén i Elfdalen till suppleant; — — —".

— — —

I § 4 får vi veta, att "landstingets anslagne honorarium" är 150 Riksdaler åt varje instruktör samt "skjuts efter en häst jämte 5 Rdr i dagtraktamente under resedagarna".

Det framgår också, att seminarierna i Falun och Ål väntades bli de mest besökta. Till dessa inkallades nämligen också suppleanterna till första kursdagen "att i undervisningen deltaga, så wida eleverna öfwerskrida ett antal av 35".

Vidare meddelas i kungörelsen "landstingets beslut, att hädanefter ingen får till elev wid dess seminarier antagas, som ej begått Herrans heliga Nattward och eger godkända minimikunskaper enligt folkskolestadgan".

Församlingarnas skolråd uppmanas "att med understöd bispringa medellösa småskolelärare, som ärna besöka dessa läroanstalter, och icke låta sig derifrån afhållas genom antagandet, att landstinget anslagit medel åt sådana elever, enär den summa af 600 Rdr, landstinget bestämt för lärjungarnas räkning, skall utdelas såsom premier och icke såsom understöd".

Slutligen uppmanas skolråden på seminarieorterna att upplåta "folkskolelokalerna, tillhandahålla befintlig skolmateriel ... och befrämja dessa anstalters framgång ... genom Samlandet af småskolebarn".

Det meddelas också, att landstinget även åt barnen anslagit "100 Rdr till premier, att fördelas på de sex seminarierna".

Som framgick av § 2 i kungörelsen, var Orsas gamla lärare och organist, Erik Eriksson, utsedd till lärare vid "seminariet" i Mora. Det är naturligtvis därför, som han klippt ur aktstycket ur tidningen och haft klippet bland sina papper.

H. H.

Ha alltid
Esso
i tankarna!
Välkommen till
ESSO-Service
Tel. 41470
Orsa

Något extra gott till jul
måste det naturligtvis vara!
Åbergs Eftr.
har allt Ni vill ha i matväg och delikatesser

Jultomta
redan nu hos Barngarderoben!
Barnen blir mer och mer klädmedvetna och tycker det är kul med mjuka paket på julafton.
Välkommen till

Barn Garderoben
— affären med det stora urvalet och de låga priserna

EL-julklappar från EL-bolaget

Tel. 412 55, 413 55

Där finner Ni den rätta julklappen för hela familjen.

OSRAM Luciakrona
Nyhet: Tärnljus

Julgransbelysningar (16 och 10 ljus), elektrisk ljusstake, modern belysningsarmatur, elektriska apparater av alla slag.

Holgers grillbar
Snabblunch

— träffpunkten i julbrådskan

God grillad mat

Snart är det jul igen . . .

Beställ redan nu vörtlimpan, jultårtan och julbrödet.

Marzipan och konfektyr

C. G. NYSTRÖM

Tel. 405 18

Bengtssons *begravningsbyrå*

Orsa Tel. 403 23

Ombesörjer allt inom branschen

Ombud för Svenska Eldbegängelseföreningen

ORSA kakan

Tillverkad Djupfryst

ORSA-KAKANS FABRIK ORSA

Jett skolkort

I sått ö såg o jett skolkort jen dag
fro tid'n dö ik ö djick,
ö tönkär kåmä läsö rad fär rad,
ö micklo minnä i fick.

Lärörinno ö lärörn minns i sö bra.
Dem a daij nu fär löngö se.
Mi ela skolåm dem esumör wa.
Dem mött fär a duktigör we.

Jen bra-nug tä krippsköck do ö wi wåm,
Bö smoör ö stera e wa.
Fast weijön wa snogun, wi tom do wöss fråm,
ö öllt djick do sö bra.

Ja, Åns ö Kistä, dem wart ju jett par,
ö Mårgit ö Låv lajkö-sö.
Pä en i odjift. Men Järk, ukön kar
ån wart.! Ja, sö kan ä gö.

Men Åndös, ån for a Amerika ån.
Ån wa fär emåt nön göng.
Jen ståtlin gössä ån wart å grånn,
läsö falla-onums, ö löng.

Ö nögör dro åv börti wärdi nön-sta.
Nön kånstij värvning to.
Dem sö wart emå fing säkört ä bra
mi såjnö, sku wi fär tro.

Åv kullömå duktigör kelinger wart,
fast nögo i odjift en.
Men öllör sku wint wa lajkö, sö klart.
E kånstji wart bra ö fär dem.

Men demdå kullor, så då i sjår,
i da dem int mi wöss mer.
Fär o do um östn, ö o jenå wår,
Wi sirdöm dem bådör twer.

Ja, tidi a feri, ö wel i fär ed,
e a gendji bra-nug nögo år.
Men tidi i ims, en skåmpör, en led,
litä wern bi gåmmål ö grår.

Ö nu for i minnås ur roli e wa,
fast baklexo nön göng i fick.
I närapå enstjör mi dit en i da,
börti åri, dö i skolåm i djick.

Åv Ernsta

God Jul

önskar

Orsa Skoltidning

När vi sitta i vår bänk...

EN JUL I SKOGEN

Det var dagen före julafton. Tomtemor städade och stökade. Hon hade mycket kvar att göra, som måste vara färdigt på julaftonskvällen. Gröten måste kokas, smöret måste kärnas, skinkan måste stekas och julgranen måste klädas. Usch, vad allting var tröttsamt och tråkigt! Och till råga på allt skulle familjen Uggla komma på besök över helgen. Det blev mycket mat att göra det. Oj, oj, oj! Nu kokade gröten över! Så går det, när man sitter och tänker hela tiden.

Såja, nu var allting färdigt. Nu skulle hon skriva ett brev till fru Uggla och tala om att det var bara att komma.

När det var färdigt, gick hon ut och gjorde i ordning åt djuren i ladugården och i skogen. När hon kom ut i skogen, såg hon en liten harpalt, som satt i snön och grät.

"Vad gråter du för"?, frågade tomtemor den lilla harpalten. Harpalten tittade förskräckt på tomtemor. "Jag har tappat min mamma", sade den. "Det ska vi nog ordna", sade tomtemor och tog den lilla palten i sina armar och gick hem.

När hon kom hem, fick hon se att fru Hare satt på trappan. När hon fick se tomtemor, blev hon så glad, att hon hoppade upp och ner. Men hon blev genast allvarlig och började gråta. Jag har tappat min lille pojke, sade hon. Då tog tomtemor fram den lilla palten och gav den till henne och allt slutade lyckligt.

Lena Snitt
Klass 5

ADVENT

Snart är det jul,
och då blir det så kul,
då skall vi väl få smaka,
på mammas goda kaka.

Först kommer advent,
med första ljuset tänt,
sen kommer Lucia med ljus i hår,
och då får alla en kaffetår.

Sen kommer julen,
och himmelen är lite mulen,
då alla ljusen äro tända,
och vi har nått årets ända.

Inger Jönsson
Klass 3

EN OLYCKSDAG

Sven gick en dag genom skogen. Där skulle han hoppa över en stenmur. Han var barfota. När han kom ned på andra sidan muren, kände han något kallt under foten, och en stickande smärta gjorde, att han skrek. I nästa ögonblick fick han syn på en huggorm.

Sven ropade på hjälp, men ingen kom. När han hade legat där en stund, hörde han ett knakande. Där borta kom jägmästarn. När han fick syn på Sven, frågade han om Sven hade gjort illa sig. — Nej, sa Sven. Jag har blivit biten av en orm. Jägmästarn bar bort Sven till sin bil och skjutsade honom till lasarettet.

Sven hade legat där i två dagar nu. Där kom doktorn och sa att Sven kunde åka hem. Mamma och pappa väntade utanför med bilen. Sven glömmer aldrig den dagen, när han blev biten.

Kent Björkquist
Klass 6

Birgitta Olsson, klass 5

God Jul
önskas ärade kunder!

Wikners Eftr.
Holen - Mässbacken

Den alltid välkomna **julklappen** *kommer från*

CARL A. PETTERSSON
MÖBLER AB

Julkortet i år
är av
Hasmats
Innehåller julevangeliet
på
Orsa-mål
Säljes hos
Ohlséns
Orsa
Tel. 400 58

För modern
hårvård
i färg och form . . .
Ö. Ilbergs
DAMFRISERING
Tel. 402 08

Advokaten
CURT CARLSTRÖM
ORSA
Kontor 2 tr. Hotell Orsa
Tel. 410 26, 410 17
Kontorstid 9.00 – 17.00

Allt fler och fler söker sig till

IC
ORSA

för motortvätt och underredsbehandling

Ring 402 80 och beställ tid!

Julklappar av värde som skänker glädje . . .

— *en kamera*
— *en projektor och pärlduk*
— *en förstoringsapparat*
— *ett album*
— *ramar och andra fototillbehör*

Ett porträtt

är fortfarande en kärkommen julklapp. Beställ tid omg.

HOFFMANNS ORSA foto
Orsa
Tel. 416 30

LUCIAMORGON

Höstmorgonen var kall, och stjärnorna gnistrade mot den vita snön.

Lena låg i sin säng och väntade, ty det var luciamorgon, och hon väntade på att den vita skepnaden, som hade ljus i håret skulle besöka henne.

Det var mörkt i rummet, och kölden knäppte i knutarna. Lena väntade och väntade. För omväxlings skull gick hon till fönstret och tittade ut i mörkret. Hon kunde se Lucian komma från granngården med ett följe av tärnor och stjärngossar, som sjöng. Deras ljus lyste upp mörkret, och husen kastade långa skuggor, som flyttade sig eftersom luciatåget gick vidare.

Lena kröp ner i sin säng, för nu visste hon, att Lucia snart skulle vara hos henne. Efter några minuters väntan hörde hon hur ytterdörren knarrade, och huset fylldes av ljus och sång och hon kände lukten av kaffe.

Så med ens var Lucia inne i rummet, och Lena satte sig upp i sängen för att kunna se bättre. När de sjungit klart, bjöd de Lena på kaffe och lussekatter. Lena tände sin lampa, och luciatåget gick ut ur rummet och fortsatte in till mamma och pappa. Hon drack ur kaffet och åt upp alla lussekatterna, som så plötsligt hade hamnat på hennes säng. Klockan tickade på bordet bredvid sängen. Lena kastade en blick på den och upptäckte att hon snart måste gå till skolan. Hon hoppade upp ur sängen och klädde sig. Sedan drog hon upp rullgardinen och kunde se luciatåget försvinna bakom knuten bort mot nästa gård.

Eva Bergholm
Klass 6

När vi går till julottan.
Åsa Strandh, klass 5

Fred Flinta.
Ingemar Hansson, klass 4

EN SAGA

Det var en gång en tomtefar och hans små tomtenissar. De bodde i en liten stuga i skogen.

Inne i uthuset höll de på att tjära om släden, för den hade blivit hårt nött förra julen. I stallet höll tomtenissarna på med att rykta hästarna. Tomtefar själv satt och lappade julklappssäcken. Då kom en tomtenisse med ett brev, som innehöll en önskelista.

När nissarna hade gjort klart i stallet fick de börja med julklappstillverkningen. Snart strömmade det in brev med alla slags önskelistor, så nu fick tomtefar och nissarna fullt sjå. De tillverkade trähästar, dockor och mycket annat. Det gick på löpande band, och snart var hela säcken full.

Jultomten hade ännu en säck, och den skulle han behöva, för i år var det många och långa önskelistor.

— "I dag är det julafton", sa en dag tomtefar, och nissarna slängde upp säckarna på släden. Det blev kväll, och nissarna spände hästarna för släden. Tomtefar höll just på att klä på sig sina ytterkläder, då en av nissarna kom in och sa att en häst hade smitit. Då sa tomtefar att den kommer nog tillbaka när den blir hungrig, och de hade ju en till häst.

"Då är det bara att åka då", sa jultomten och smackade på hästen.

Kjell Persson
Klass 6

HOS TOMTARNA DAGEN FÖRE JUL

En dag när John och Lisa höll på att bygga en snöfästning, fick John se något rött borta i en snödriva. "Det är väl en halsduk, som vi har glömt någon gång", sa Lisa. "Nej, det är en luva, en hemskt liten luva. Det står ju namn och adress på. Får jag se. Det står Nisse i Tomtebo, Tomtarnas väg 2. Det verkar underligt. Bäst att ta reda på det. Vi går in i skogen. Där bor dom nog".

När John och Lisa kom in i skogen följde de först en stig. Snart fann de en skylt. "Tomtarnas väg". "Där är tvåan", sa Lisa. Ett fint hus var det. Barnen knackade på dörren. Tomtemor kom och öppnade. "Vi hittade den här mössan utanför vår tomt", sa John. "Å, det är Nisses. Han glömmer alltid något var han än är. Då han en gång skulle handla åt mig i staden Mjölby, ville han rida dit. När han sedan kom hem, hade han glömt hästen utanför affären. Nisse, kom ett tag", ropade tomtemor. Nisse blev så glad, när han fick tillbaka mössan. Tomtefar undrade, vad som stod på så han rusade in i rummet, där dom andra var. "Nu när det är dagen före julafton och alla julklapparna är färdiga så borde barnen få välja en av julklapparna och ta den med sig hem", sa tomtefar. "Det är dom verkligen värda", sa Nisse som var så glad.

John valde en ficklampa med sex färger och Lisa valde en ylletröja. Barnen tackade så mycket och skyndade hem för att berätta allt för sin mamma och pappa.

Mats Jernmark
Klass 5

Jultomten kommer med klappar.
Gudrun Jakobsson, klass 5

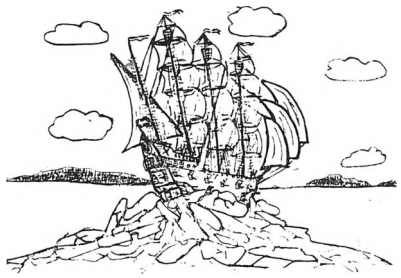

Ett skepp har ankrat.
Lennart Liendeborg, klass 5

EN SAGA

Personer: Prinsessan Rosa, prinsen Per, ugglemor, lilla ugglan Kalle, råttorna Piff och Paff, en liten fisk.

(Det var en gång en mörk kväll. Stjärnorna lyste. Två små kungabarn kom på stigen. Det var syskonen Rosa och Per.)

Rosa (stannar och lyssnar): Det låter som om någon spelar fiol.

Per: Vi går åt det hållet!

Rosa: Ja.

Per: Jag undrar vad det där?

Rosa: Det kanske är näcken, som mor brukar tala om.

(Och mycket riktigt, de kom till en liten bäck, och i bäcken satt näcken. Han satt på en sten i forsen och spelade fiol. Rosa och Per sätter sig på var sin stubbe.)

Per: Han har grönt hår med fiskar i.

Rosa: Ja. Men se, det sitter en uggla i trädet.

Per: Hon har en unge.

Ugglemor: Hör, lilla Kalle, hur fint näcken spelar!

Kalle: Nej, nej!

Rosa: Vi går närmare.

(En liten fisk tittar upp ur vattnet.)

Fisken: Spelar han inte fint?

Per: Jo.

(Rosa och Per stannar till långt in på natten.)

Per: Nu måste vi gå hem. Men åt vilket håll ska vi gå?

Piff: Ska vi hjälpa dem hem?

Paff: Vågar vi det?

Piff: Jadå.

Paff: Ska vi visa vägen hem?

Per: Ja tack, snälla ni!

Piff: Kom då!

Rosa (fastnar med kronan i ett snår): Tänk, att vara prinsessa och behöva krona!

Per: Titta, en räv!

Piff: Nu är vi framme.

Per: Tack då, små vänner!

(Så går Rosa och Per in i slottet.)

Kristina Lillpers
Klass 3

Vid TV- eller radiofel ring 401 50 eller 403 83
så hämta vi Er apparat för reparation.
TV & Radioservice
Järnvägsgatan 27, Orsa

Julen nalkas . . .
Massor av trevliga julsaker och lämpliga julklappar.
Orsa Tobaks- & Pappershandel
Tel. 402 38

Hans Horvath
Glasmästeri
- Fönsterglas
- Inramningar
- Bilglas

Även kvälls- och söndagsservice
Verkstad innanför Beckmans Tryckeri
Bost. tel. 405 48

Byggnadsfirma
Åke Nilsson
Tel. 400 35
ÅKE NILSON ÅN ORSA
Nybyggnader, Ombyggnader, Reparationer. Infordra offert!

EN BRA FILM JAG SETT

Den bästa film jag sett är "Barnen från Frostmofjället". Jag har sett den tre gånger, en gång i färg och två gånger svart-vitt, fast jag skulle kunna se den minst tio gånger till.

Barnen från Frostmofjället handlade om sex eller sju syskon, som blev föräldralösa. Och det skulle komma några farbröder och hämta dem. Men när de kom, hade barnen flytt ner mot sydligare byar, för de ville inte komma in på fattighuset. De hade en get med sig som hette Gullspira. På kvällen kom de fram till en grå liten stuga. På farstubron satt en hund. När de kom in satt en gammal gubbe vid spisen och värmde sig. De frågade om de kunde få lite mat och ligga över, och det fick de. Nästa dag städade de åt gubben, och fortsatte vidare. Sen på kvällen tappade de den minsta av barnen. Men det var en farbror, som kom från byn som tog hand om henne, så hon fick det bra. De andra barnen fick stanna hos andra familjer. Men de två största barnen kommer jag inte ihåg om de tog jobb hos en familj, eller om de blev fosterbarn.

Elisabeth Thoms
Klass 6

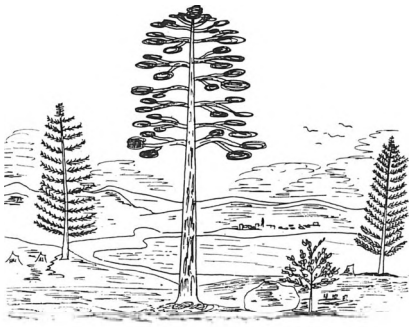

Peter Köller, Samreal

NÄR VI HADE EN FASAN HOS OSS

En morgon såg jag en ganska stor fågel i skogen utanför vårt hus. Jag frågade pappa, vad det var för en fågel. Pappa sa att det var en fasan. Jag stod länge och tittade på fasanen. Den hade grönt huvud och brunspräcklig kropp och var så fin. Jag hade aldrig sett en fasan förut. Jag frågade mamma, om jag fick sätta ut lite mat åt fasanen, och det fick jag. När jag kom ut, gick fasanen lite längre bort. Den blev nog rädd. Jag satte ned fatet med maten på. Sen gick jag in och stod i fönstret och tittade på fasanen. Nästa morgon satte vi ut ny mat åt fasanen, och den blev snart tam. Men när det hade gått några dagar, var fasanen inte där. Det var nog någon, som hade skrämt den. Sedan såg vi aldrig fasanen någon mer gång. Jag tyckte att det hade varit roligt, om fasanen hade varit hos oss.

Mona Olsson
Klass 4

EN BRA BOK SOM JAG LÄST

Jag har två böcker, som handlar om Karlsson på taket. De är jätteroliga. Astrid Lindgren har skrivit dem.

Böckerna handlar också om Lillebror, hans syster Bettan, hans bror Bosse och mamma och pappa förstås.

Du vet, Karlsson, det är något mycket märkvärdigt med honom. Han bor på taket i ett litet grönt hus. Han har inget förnamn, utan han heter bara Karlsson.

Pia Kax
Klass 3

Lars Mångs, klass 1

Frelins
Kemiska Tvätt AB
Tel. 413 86, Orsa
Tvättar allt för alla. Hämtar, hemsänder.
KONTROLLERAD • AUKTORISERAD • KEMTVÄTT
SVERIGES TVÄTTERI FÖRBUND
Snabbhet, Kvalité
1—2 dagars leverans

Orsa Begravningsbyrå
(Enå Snickeri) Tel. 400 78, 402 16
Ombesörjer allt i samband med dödsfall
Ombud för Sv. Eldbeg.-föreningen och -kassan

Presentartiklar -
julklappstips
- Hushållsartiklar
- Presentartiklar
- Hushållsmaskiner
- Prydnadssaker m. m.

JÄRNBIRGER AB
Välkomna till ett besök — det lönar sig!

NÄR JAG OCH TORE FLÖG TILL STOCKHOLM

Jag vaknade tidigt på morgonen och var uppe redan kl. sju. Tore låg fortfarande och sov.

— Opp med dig, i dag ska vi flyga till Stockholm, sade jag.

— Javisst ja, sade han sömnigt.

Vi klädde på oss i all hast och drack en kopp choklad. Efter en kvart ungefär var vi klara att åka till flygfältet. När vi kom dit, kom piloten ut och sade, att vi kunde kliva in i planet. Där var en farbror också, men han skulle bara till Dala-Järna.

När planet steg, kunde vi se vår gård. Det tog bara några minuter innan planet var över Orsa, sedan dröjde det inte länge förrän vi flög över Mora. Efter en kvart ungefär var vi framme i Dala-Järna. Där klev det på två personer till, som skulle till Stockholm liksom vi. Efter tio minuter steg planet igen. Nu flög vi över Västerdalälven. Jag och Tore satt och tittade ut. Vi hade aldrig sett något så vackert förr. Människorna var som myror, husen som tändsticksaskar, skogarna var som mattor och åarna och vägarna var som ringlande ormar.

Men i längden blev det långtråkigt att titta på alltsammans. Det tog ungefär en timme till Stockholm.

När vi skulle landa på Bromma, pep det så hemskt i öronen. På flygplatsen mötte vi vår faster.

Vi stannade i Stockholm ungefär en vecka. Sedan kom mamma och pappa och hämtade hem oss.

Sven-Erik Forsgren
Klass 5

Indianflicka.
Karin Hilmers, klass 3.

ETT SPÄNNANDE ÄVENTYR

En gång gick jag i en stor skog. Där var det så mörkt.

Efter en stund kom jag fram till ett berg. Jag tyckte, jag hörde röster där inne, men jag gick vidare. Plötsligt hörde jag någon komma bakifrån, och jag kände att någon tog tag i mig. När jag såg mig om, upptäckte jag att det var en jätte. Han bodde inne i berget. Jag fick följa med honom dit in. Där var en stor sal. Längst bort i salen satt bergakonungen. När jag hade hälsat på honom, åt vi mat. Då vi hade ätit färdigt, var det så sent, att jag måste gå hem.

När jag sov den natten, drömde jag om att jag var hos jättarna i berget.

Håkan Turner
Klass 4

NISSEN I SKOLAN

Det var en gång en tomtenisse, som ville till skolan och se hur barnen skrev. Då var det en pojke, som hette Kalle, som hade så bråttom till skolan. Nu såg tomten, att ryggsäcken var öppen. Då sprang han allt vad han orkade, så att han skulle komma i fatt pojken. Och det gjorde han. Så hoppade nissen in i ryggsäcken. Det var så trångt, men han fann råd. Han kastade ut pennskrinet och böckerna. Då blev det bättre.

Så kom Kalle till skolan. Han sprang in med ryggsäcken. Så sprang han ut till de andra barnen. Innan det ringde, hoppade nissen ur och gick in i klassrummet. Där skyndade han sig att blanda om alla pennorna. Kalle hade Görans penna och Tore hade Svens penna. Sen började lektionen. Då smög tomten sig under en bänk. Nu råkade Sven sparka honom på näsan. Då tog tomten i tån på pojken och klämde så hårt, att pojken skrek: Aj, aj! — Tyst! sa läraren. — Det är nån som klämmer mig, sa pojken. — Det är väl nån nisse här då. Så blev det jakt efter nissen. Nissen kröp bakom katedern. Sen sprang nissen ut ur klassrummet. Då fick de syn på honom. De tog nissen. — Nå, sa läraren, vi får väl sätta honom i hönshuset då. Nu fick nissen en idé. Han skulle inte röra sig. Så kom de till hönshuset. Nissen rörde sig inte. När de hade gått, hoppade nissen upp och sprang hem.

Tord Larsson
Klass 3

God Jul
önskas ärade kunder!
LILJAS **Damfrisering**
Borngärdet

Levande jul med vackra blommor . . .
Vi sänder Edra blomhälsningar över hela världen
Levenius
Blomsterhandel, Orsa
Tel. 400 92

Trivsel-möbler
Soffgrupper
Fåtöljer
Bäddsoffor
Sängar
Madrasser
Kvalitetsmöbler till låga priser
Möbeltjänst
Tel. 410 35, Orsa / N. Hinders
Obs! Barkgatan 3

ANDERS NÄS
Glasmästeri
ORSA
Järnvägsgatan 27
Tel. 408 91, bost. 411 78
Bilglas, Fönsterglas
Inramningar

När
det gäller

**Sport-
grejor**

anlita fackmannen

**OLÉNS
SPORT**

Kyrkogatan 8
Tel. 402 81

Hans Peterson

Studebaker
Peugeot

Älvgatan 62
Mora, tel. 100 00

Julklappen av bestående värde:
— armbandsklockan
Stort urval hos
Gust. Helgeson
Ur — Optik
Järnvägsgatan 27 Tel. 408 05

Julklappar -
hattar och mössor, garn och handarbeten, modeartiklar

Albert Andersson
Mode- & Handarbetsaffär
Tel. 400 04, Orsa

Julevangeliet på orsamål

Jemt Hans Jonssons sista gärning för sin kära hembygd, innan han i höst gick bort, var att översätta bibliska kärntexter till orsamål.

Ett textprov meddelas här. Ett julkort med julevangeliets sköna ord på det värdnadsvärda orsamålet utkommer i dagarna (illustration av Joh. Hasmasts). Den lilla boken med Jemt Hans' sista storgåva till orsafolket utkommer i början av 1965.

P. L.

Pensionat **Strandvillan**
Orsa, tel. 408 73

Rum, Mat, Kaffe, Hembakat bröd. *Sammanträden och mindre beställningar mottages tacksamt.*
Ungdom! *Gillestuga med spelautomater och servering.*

Gullan Nyström

Dedå Evangelium o joldåjn

1. O ona tidi djick-ajt jett bud fro kejser Augustus, att ela världi skuld lat skattskriv-si.

2. Itta wa dendå först skattskrivnindji, sö a wurti gard, mes Kvirinius wa lånds-övding evär Sirien.

3. Do for öller, wer-ö-jen, bört-i senn stad, fär-tä lat skattskriv-si.

4. Lajku djard Josef ö; ö ettersö ån wa åv Davidar fok, for ån fro stadn Nasaret i Galileen bört-i Davidar stad, sö jetter Betleem i Judeen,

5. fär-tä lat skattskriv-si i-lag-mi Mariu, sö ån wa trolåvadn mi, ö o wa-o-sitn.

6. Mes dem wa dar, wart tidi innä fär ona tä feda.

7. Ö o fick senn först kripp, ö linded-ånn ö lagd-ånn nid-i jenå jatu, fär ä fånns-int assnt rom a dem bört-i nön gard.

8. O summo stellä war-ä, issa noti, nöger gälkaller ajtä ö så ettör såjno smoflän.

9. Do stod jen Herrans ängel brewi dem, ö ljos åv Herrans härliget list evär dem, ö dem wart räskli rädiger.

10. Men ängeln sad a dem: "Wå'nt ogumer assnt! Sjå, i ser-åv fär icker jenn sturån glädje, sö ska kum bört-a öllt fok.

11. Fär i da a jen Frälser wurti fedd a icker i Davidar stad, ö ån i Messias, Herren.

12. Ö itta ska wa lässö teckn fär icker: ni sku fo-att jenn nifeddån kripp, sö ligg linda nid-i jenå jatu."

13. Ö o summo göng så dem i-lag-mi ängeln jenn sturån op åv dedå immelsk härskaro, ö dem prised Gud ö sad:

14. "Ära vare Gud i ejdi, ö frid o jordi, när öllt fok, sö ån i fåjn!"

15. Men mes ängler add feri fro gälkallumå up-i immeln, sad dem a wärödra: "Latt wöss nu gö bört-i Betleem, tä sjå ed, sö a ent dar, ö sö Herren a sagt-åv fär wöss."

16. Ö dem kringed-si ditter, ö dar så dem Mariu ö Josefa ö krippn, sö låg nid-i jato.

17. Ö mes dem add sitt-ä, täläd dem um öllt, sö add wurti sagt a dem um ånn-då krippen.

18. Ö öller, sö ärd itta, färundred-si evär, wenn gälkaller sad a dem.

19. Men Maria gämd öllt itta i sett lajv, ö kåm-i-jug-ä.

20. Ö gälkaller djick emat, ö dem prised ö töcked Gud fär öllt, sö dem add ärt ö sitt, lässö ed add wurti sagt a dem.

Rör & Värme
VVS Oljeeldningar
Anlita alltid fackman — kontakta oss
F:a Nilsons
Rörledningsverkstad, Orsa
Tel 400 35, 405 76

Gediga julklappar för hela familjen . . .
Nya Järnhandeln
Tel. 402 52

Julklappar för hela familjen
Tofflor, Pjäxor m. m.
AB Orsa Skomagasin
Orsa, tel. 400 37

. . . överallt har Ni
bil & buss
inpå knutarna

Se och provkör
VOLKSWAGEN
Nu finns:
Volkswagen 1200
Volkswagen 1500
Volkswagen Variant
Volkswagen Transport
Begagnade Volkswagen
bil & buss
Orsa 409 10 · Mora 126 00 · Leksand 102 89 · Rättvik 115 20

VÄGEN TILL KÖRKORTET
bäst genom
Orsa Bilskola
— Inge Nyman —
Tel. 406 85, Orsa
Teori tisdagar och torsdagar kl 19
Kykogatan 21

Julklappar
som ger julstämning . . .
Pianon, Orglar, Gitarrer,
Blåsinstrument, Skivspelare
(transistor), Skivalbum,
Ställ, El-gitarrer
Beställ julskivan redan nu!
Ny affärslokal å Järnvägsgatan
F:a Piano-Nisse
Nils Klockar Tel 40694, aff. 406 04

Julklappar
som värmer!
Skinn- och pälsvaror
förmånligast hos
FilipS ORSA
Tel. 403 88

Det
är klart
som korvspad
att bästa julkorven
och övrig julmat, även
lutad fisk, köper Ni hos
BROBERG ORSA AB
Tel. 405 45, 400 48

EN SAFARI

Jag var anställd på en firma, som skulle utforska de ogenomträngliga delarna av inre Afrika. Det tog tre dagar att resa till Gondokora, som ligger några mil från Kongofloden. Där köpte vi mat, verktyg och en jeep. Vi hade några hjälpsamma negrer, som högg ner ett stort träd och urholkade det till en stor kanot. Den fick vi användning för när vi skulle paddla nerför floden. Vi gick och lade oss tidigt, för vi skulle upp i ottan nästa dag. Jag och de andra var oppe redan innan solen gått upp. Vi laddade gevären och pistolerna, för de kom ofta till användning. Klockan kvart i fem steg vi i den lätttippade kanoten. Kongoflodens vatten var grumligt gulbrunt, och här och där dök de solbadande krokodilerna ner i vattnet, när de hörde oss. Vi gick i land, strax innan biflodern rann ut i Kongo vid Stanleyfallen. Genast mötte vi hinder. En stor krokodilhane öppnade käften och gick till attack. En av negrerna handlade blixtsnabbt. Han gick runt krokodilen, hoppade på krokodilens rygg och högg djungelkniven i huvudet på honom. Jag tog lite' av huden som ett minne. Vi högg oss genom de täta snåren, tills vi kom till en liten grässlätt. Där betade en flock elefanter. En stor hanne såg oss. Han gick genast till angrepp — tjutande med snabeln i vädret. Jag sköt och träffade, men elefanten sprang några steg ändå och ramlade mitt på oss. Där fick vi ligga tills den ruttnade, och först då var det möjligt för oss att krypa fram.

Lars Erik Sinders
Klass 7

Gunilla Nyström, klass 5

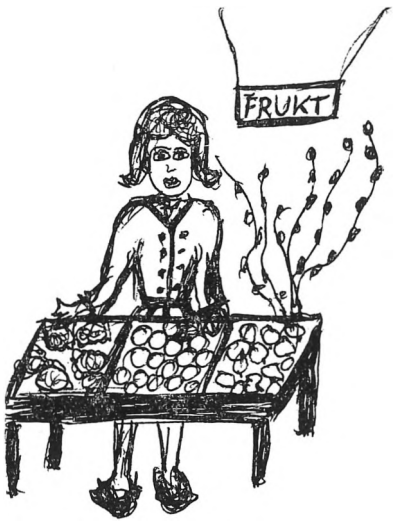

Peter Levenius, klass 3

EN ROLIG DAG

Jag och Hans skulle åka till Finnsjön och fiska. Vi gick opp vid sjutiden och började packa. Pappa lade kanoten på biltaket. Masken hade vi plockat dan före. Äntligen bar det av. Det är fem mil från Orsa till Finnsjön. Vi kom fram vid tvåtiden. Jan följde med oss till holmen, där vi skulle bo över natten. Mamma, Maria och pappa for till Skålbygge och hälsade på några de kände. De skulle komma och hämta Jan klockan fyra, för han kunde inte följa med och fiska i år, därför att han jobbar på Nyströms konditori.

Då vi kom till holmen, började vi genast bygga en koja. Efter en timme var den klar. Då tog vi kanoten och paddlade iväg till Storsten. Där brukar vi sitta och fiska. När vi var ungefär tio meter från Storsten, hände något roligt. Vi hade kört på grund! Vi kunde inte få kanoten av grundet. Då satte vi oss bak allihop. Då flöt kanoten av grundet. Sen klättrade vi upp på Storsten. Efter en stund paddlade vi till gamla dammen. Där släppte vi av Jan. Vi paddlade till holmen och hämtade metspöna. Sen åkte vi till Storsten igen. Vi klättrade upp och satte oss och fiskade. Det gick fem minuter, men ingen fisk. Rätt som det var sjönk Hans flöte. Han drog upp en liten abborre. När Hans satte på ny mask, drog jag upp en mycket större än den Hans fått upp. Då fick Hans en fisk, direkt kroken kom i sjön. Sen fick vi ingen mer fisk den här gången. Nästa dag for vi hem.

Kristina Grindal
Klass 7

FRELINS KONDITORI
Telefon 400 27

●

Medlem av Sveriges Konditorförening och Tårtförmedlingen

Harry Bomans Plåtslageri
Tel. 404 65, verkst. 415 29
Järnvägsgatan, Orsa

Utför alla slag av plåtslageriarbeten efter humana prisberäkningar.

TAPETSERING
Rums- och Byggnadsmålning
Omsorgsfullt arbete - Bästa material - Lägsta möjliga priser!
Bröderna Nääs Måleri
Tel. 405 28, 408 62

ORSA KALK
för industri, bygge och jordbruk
AB ORSAKALK
Tel. 501 90

C. F. Carlsson AB
ÅKDONSFABRIK
Orsa, tel. 401 88, bost. 441 84
ARBETSVAGNAR - KÄLKAR
Byggnadssmide, Svetsningar
Reparationer

LINDÄNGETS PENSIONAT
REKOMMENDERAS!
Tel. 440 01

GUMMI-verkstad
- Bilringar
- Batterier
- Bensin
- Oljor

Orsa Ringcentral
Alf Andersson
Tel. 403 55

Stipendiefondens hederslista

Här kommer meddelande om inte mindre än fem färdiga kurser, sedan förra numret utkom.

Den *etthundratjugosjunde:* Sten-Olof Thàli, Mässbacken, Prakt. matematik I.

Den *etthundratjugoåttonde:* Gull-Britt Gustavsson, Skattungbyn, Språklära för realskolan.

Den *etthundratjugonionde:* Gull-Britt Gustavsson, Skattungbyn, Svensk litteratur I.

Den *etthundratrettionde:* Gull-Britt Gustavsson, Skattungbyn, Fysik, andra årskursen.

Den *etthundratrettioförsta:* Gull-Britt Gustavsson, Skattungbyn, Frihandsteckning.

Bra gjort, Sten-Olof och Gull-Britt! Lycka till i fortsättningen!

Men så har vi några, där jag länge väntat på meddelande om färdig kurs. Det gäller särskilt en kurs som påbörjades redan 1961, och ett par kurser, som beviljades 1962. Ni som känner er vara de skyldiga: Skärp er och sätt fart! Det är ju inte många brev att klara av. Gull-Britt Gustavsson har sedan maj månad läst sammanlagt 54 kursbrev. Så bra kan det gå, om man är energisk. Och ett hermodsbetyg har sitt värde inte minst ur den synpunkten, att det är ett bevis på innehavarens energi och förmåga att arbeta på egen hand. Sådana egenskaper brukar arbetsgivare alltid värdesätta, då man söker plats.

Hj. H-n.

Mona Aspman, klass 5.

BYGGNADSSNICKERIER
Inredningar, trappor m. m.
Lager av
Masonite, Wallboard, Plywood
Kallholsfors Snickerifabrik
Tel. 500 37 - **Mässbacken**

JOHN PETTERSSONS
Sadelmakeri
Tapetserareverkstad
Tel. 401 64
Möbler och madrasser omstoppas — Dragkedjor för skinnjackor

SKOREPARATIONER
utföras omsorgsfullt av
M. Wikström
(Lantmannagården)
Tel. 410 82 kl. 8.00—17.00

BRANDTS PENSIONAT
ORSA - Tel. 401 73
Helinackorderingar - Middagar
Begravningskaffe

Byggnadssnickerier
Inredningar, Trappor, Listverk
Auktoriserad försäljare för
Masonite, Wallboard och
Plywood
BEGRAVNINGSBYRÅ
ENÅ SNICKERIFABRIK AB
ORSA - Tel. 400 78

ANLITA VVS-FACKMANNEN

- INNAN NÅGOT HÄNDER

WESSTRÖMS rörledningar ab
ORSA Tel. 0250/405 19

Julpristävlingen

I år har tomten Jerk gett oss en rebus att fundera på under helgen. Hittar Ni den rätta lösningen, så skicka in den till Orsa Skoltidning adr: Hansjö före den 8 jan. 1965. Då kan Ni kanske vinna något av våra tre fina bokpris eller en helårsprenumeration på Orsa Skoltidning.

Red.

SKOLNYTT

Högstadieskolan

Skolstyrelsen har godkänt nya skisser till planlösning för högstadieskolan. Arkitekten håller nu på att färdigställa ritningarna. Om Kungl. Maj:t medger, att Orsa får införa grundskola i åk 1—5 höstterminen 1965, måste högstadieskolan vara färdig och kunna ta emot de första 7:orna höstterminen 1967. Detta innebär, att bygget bör komma igång under hösten 1965.

Observationsklass

eller observationsklinik blir det kanske i Orsa. Skolstyrelsen har beslutat utreda frågan. Observationsundervisning ordnas för elever, som av olika anledningar har svårt att anpassa sig i klassen. De stör kanske oupphörligt undervisningen för kamraterna, de kan ibland uppträda synnerligen aggressivt mot både kamrater och lärare o. s. v. Ibland kan det vara fråga om mycket svåra disciplinfall. Det gäller alltså elever, som liksom kommit ur gemenskapen. Det är synd om både dem själva och de kamrater (och den lärare), som fått dem i sin klass. Både för dessa med psykiska särdrag belastade elevernas egen skull och för skolans bästa vore det önskvärt, att de kunde tas om hand på något sätt.

Skolgården i Kyrkbyn

beräknas bli asfalterad nästa år. Erforderligt belopp är upptaget i staten för 1965, som fullmäktige godkänt.

De kommunala stipendierna

måste enligt skolstyrelsens mening bli föremål för omprövning. Vi har nu fått nya statliga studiebidragsbestämmelser. (Se artikel i föregående nummer!) Dessa ger i de flesta fall avsevärt förbättrade villkor utom när det gäller resor. Där har staten lastat över stora belopp på föräldrarna. Vidare har stipendierna för realskoleleverna tagits bort.

Styrelsen anser därför, att nya regler måste utarbetas, som bör gå ut på att i första hand utjämna de stora skillnaderna i fråga om reskostnader från socknens olika byar till realskola, yrkesskola och gymnasium. Tidigare har staten ersatt vad som gått utöver 10 kr per månad. Föräldrarnas kostnader har alltså varit 90—100 kr per år. Enligt de nya statliga bestämmelserna blir det 300—400, som lastas på föräldrarna i t. ex. Skattungbyn.

Biblioteksråd

Till biblioteksråd för skolbiblioteket enligt de nya bestämmelserna har skolstyrelsen utsett folkskollärare Kjell Enmalm, småskollärarinna Marianne Ehrlin och slöjdlärare Allan Berglund. Självskrivna ledamöter är skolchefen och förste skolbibliotekarien (Erik Bjarling).

Särskild specialundervisning

för elever med synsvaghet samt läs- och skrivsvårigheter har ordnats i Kyrkbyn.

Hj. H-n.

ORSA SKOLTIDNING
Nr 141 — 10 dec. 1964
Utgives av Orsa Lärareförening
Ansvarig utgivare: Hj. Hedman
Red.: Daisy Holton, Hansjö, tel. 402 90
Postgirokonto 13 65 58

Prenumeration sker genom insättning å tidningens postgiro av 4 kr. Skriv tydligt namn och adress å girokortets kupong

Upplaga 1.800 ex. Beckmans Tryckeri AB Orsa **Pris 1: — kr.**